

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Lukulahja lapselle –ohjelman rahoituksesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Outi Alanko-Kahiluodon / vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 222/2021 vp:

Miten hallitus aikoo turvata Lukulahja lapselle -ohjelman jatkumisen Suomen Kulttuurirahaston tuen lakatessa vuoden 2021 lopussa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Tutkimusten mukaan varhainen kielellinen vuorovaikutus, pienelle lapselle ääneen lukeminen tukee puheen ja kielen kehitystä. Kielelliset valmiudet puolestaan ovat yhteydessä myöhempään koulumyönteisyyteen ja koulussa menestymiseen. Varhaisilla lukukokemuksilla on tärkeä merkitys myös lapsen tunteiden käsittelyn ja mielikuvituksen kehittymiselle. Pienelle lapselle lukemisen tärkeys on tiedostettu monissa Euroopan maissa, yli 20 maassa on jo pitkään ollut vauvaperheiden kirjalahjaohjelmia.

Lukulahja lapselle -ohjelma käynnistyi Suomessa, kun eduskunnan valtiovarainvaliokunnan sivistys- ja tiedejaoston ehdotuksesta vuoden 2017 valtion talousarvioon otettiin 100 000 euron määräraha myönnettäväksi Lukukeskus ry:lle pilottihankkeeseen, jolla luotiin maan kattava neuvolaverkosto tukemaan perheiden lukuharrastusta. Pilotissa 120 kunnan neuvolat jakoivat vuonna 2019 syntyvien lasten vanhemmille asiantuntijoiden laatiman tietopaketin. Pilotin jälkeen hanke laajeni ja Suomen kulttuurirahasto myönsi hankkeelle kolmivuotisen jatkorahoituksen. Arviointitulokset osoittavat, että ohjelma on lisännyt lukemista perheissä sekä lisännyt perheiden tietoisuutta lapselle lukemisen tärkeydestä. Neuvolaverkon avulla ohjelma on tavoittanut perheet kattavasti.

Suomen kulttuurirahasto on rahoittanut ohjelmaa yhteensä 1,2 milj. eurolla muun muassa kustantamalla ohjelman lahjakirjat. Ohjelman jatkamisen kustannukset koostuisivat lisäpainosten ottamisesta, materiaalien kuljettamisesta ja tiedottamisesta aiheutuvista kuluista sekä hankkeen vastuhenkilön palkkakustannuksista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee perheissä tapahtuvaa lukemista muun muassa rahoittamalla vuosittaisella 198 000 euron valtionavustuksella Seinäjoen kaupunginkirjastossa tehtävää lasten lukemisen ja lukutaidon kehittämistyötä sekä kohdentamalla valtionavustuksia alueellisiin ja paikallisiin lukemista lisääviin kehittämishankkeisiin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pitää Lukulahja lapselle –ohjelman jatkumista tavoiteltavana. Vaikeasta taloustilanteesta johtuen määrärahalisäykset vuoden 2022 valtion talousarvioon ja vuosien

2022-2025 julkisen talouden suunnitelmaan ovat kuitenkin vaikeasti toteutettavissa. Monista ehdotetuista menolisäyksistä joudutaan ministeriön hallinnonalalla karsimaan. Pyrkimyksenä on löytää keinoja, joilla Lukulahja lapselle –ohjelman mukaista toimintamallia voitaisiin Suomessa tulevaisuudessa jatkaa.

Helsingissä 4.5.2021

Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko